

SPRAWOZDANIE Z:

**MONITORINGU STRATEGII ROZWOJU GMINY
BARTOSZYCE NA LATA 2015 - 2020 za rok 2017**

**EWALUACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY
BARTOSZYCE NA LATA 2015 - 2022
ZA OKRES 01.2016 - 12.2017**

BARTOSZYCE, 23 marca 2018

Strategia Rozwoju Gminy Bartoszyce na lata 2015 - 2022 jako dokument planistyczny stanowi katalog celów, zadań i rezultatów planowanych do osiągnięcia w zamkniętym okresie czasu, w celu optymalnego wykorzystania zasobów i potencjału lokalnego do rozwoju gminy i zabezpieczenia potrzeb jej mieszkańców.

Założenia strategiczne rozwoju gminy zostały oparte o pogłębioną analizę wielokryterialną obszaru, stanowiącą podstawę do określenia słabych i mocnych stron obszaru a także szans i zagrożeń rozwojowych.

Metodą aktywnego planowania strategicznego, z dużym zaangażowaniem mieszkańców w proces planistyczny określono kluczowe cele strategiczne i operacyjne:

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE	
WYSOKA JAKOŚĆ ZAMIESZKANIA POPRZEZ ROZWÓJ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ, USŁUG PUBLICZNYCH ORAZ OPTYMALNE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU PRZESTRZENI GMINY DO JEJ ROZWOJU	I.1.	Sprawna sieć komunikacyjna poprzez sprawną infrastrukturę drogową i towarzyszącą
	I.2.	Infrastruktura ochrony środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego
	I.3.	Gospodarka niskoemisyjna i energia odnawialna
	I.4.	Nowoczesny i sprawny system edukacji, w tym przedszkolnej
	I.5.	Rozwój infrastruktury i usług opieki zdrowotnej, opieki społecznej i bezpieczeństwa publicznego
	I.6.	Rozwój cyfryzacji
	I.7.	Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej, rekreacyjnej, turystycznej i sportowej
	I.8.	Skuteczna promocja gminy
BUDOWANIE WIĘZI SPOŁECZNYCH I PODNOSZENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Z WYKORZYSTANIEM POTENCJAŁU WEWNĘTRZNEGO, W TYM WSPIERANIE EKONOMII SPOŁECZNEJ	II.1	Stymulowanie rozwoju lokalnego i inicjatyw lokalnych, w tym wspieranie przedsięwzięć w obszarze ekonomii społecznej
	II.2	Wdrożenie mechanizmów partycypacji społecznej
	II.3	Zintegrowany system wspierania grup defaworyzowanych
	II.4	Rewitalizacja społeczna i zawodowa mieszkańców
	II.5	Wzrost dostępności do kultury oraz oferty edukacyjnej
	II.6	Wdrożenie instrumentów włączenia społecznego seniorów
	II.7	Zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

	II.8	Wzmacnianie więzi lokalnych i regionalnych, w tym instytucjonalnych
ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I ZRÓWNOWAŻONEGO ROLNICTWA	III.1	Wykorzystanie przestrzeni gminnej do rozwoju przedsiębiorczości, w tym wzmacnianie funkcji Specjalnej Strefy Ekonomicznej
	III.2	Rozwój instytucji otoczenia biznesu, w tym skuteczny system inkubacji przedsiębiorczości
	III.3	Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy
	III.4	Wzmacnianie i rozwój lokalnej przedsiębiorczości i rynku pracy
	III.5	Konkurencyjne rolnictwo
	III.6	Rozwój oferty turystycznej, opartej o zasoby przyrodnicze, kulturowe, ekologię

Strategia Rozwoju Gminy Bartoszyce na lata 2015 - 2022 jako dokument planistyczny podlega:

- bieżącemu monitorowaniu stopnia osiągnięcia założeń przez analizę zaangażowania różnych sektorów i podmiotów w aktywność rozwojowa gminy,
- ewaluacji założeń strategicznych i wskazaniu stopnia rozbieżności i nowych możliwości rozwojowych gminy.

System monitorowania stopnia realizacji strategii obejmuje:

- a) ocenę aktywności poszczególnych sektorów, instytucji w realizacji założeń strategicznych,
- b) ocenę stopnia wdrożenia założeń strategii,
- c) diagnozę nowych możliwości rozwojowych, rozwiązań technologicznych, organizacyjnych mogących mieć istotny wpływ na rozwój Gminy,
- d) identyfikację zagrożeń i słabych stron, które mogą hamować rozwój społeczno - gospodarczy Gminy, oraz wprowadzanie nowych obszarów przedsięwzięć kluczowych, zapobiegających zagrożeniom,
- e) angażowanie społeczeństwa i sektora biznesu do wdrażania strategii poprzez wspieranie w pozyskiwaniu środków finansowych na rozwój, angażowanie do prac ewaluacyjnych, projektów strategicznych samorządu.

II. ANALIZA WSKAŹNIKOWA STOPNIA REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY

BARTOSZYCE NA LATA 2015 - 2022

Analiza wskaźnikowa stopnia realizacji strategii zawiera 29 wskaźników i zagadnień, których analiza w przedziale czasowym 2016 - 2017 pozwala na zbadanie stopnia realizacji poszczególnych przedsięwzięć strategicznych, przypisanych do celów operacyjnych strategii.

Obejmuje różne metody badawcze:

- analizę danych statystycznych (dostępnych za okres do roku 2016 włącznie),
- analizę sprawozdań samorządu gminnego, jednostek organizacyjnych, instytucji kultury,
- analizę stopnia realizacji wieloletniego planu inwestycyjnego stanowiącego załącznik do budżetu gminy,
- diagnozę zewnętrznych czynników społecznych i gospodarczych wpływających na stopień realizacji strategii.

Wyniki analizy wskaźnikowej będą stanowiły podstawę do oceny aktywności poszczególnych sektorów w realizacji założeń strategicznych.

1. Liczba działających podmiotów gospodarczych w podziale na branże działalności

	2014	2016
Liczba działających podmiotów gospodarczych ogółem, w tym:	569	584
Sektor publiczny	19	19
Sektor prywatny	540	564
Osoby prawne i jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej	160	158
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	409	426

Przyrost podmiotów gospodarczych, pomimo zahamowania rozwoju gospodarczego regionu (restrykcje formalno - prawne w wymianie gospodarczej terenu przygranicznego) świadczy o dużym potencjale rozwojowym gminy i przyjaznym klimacie do rozwijania przedsiębiorczości.

2. Liczba i średnia powierzchnia gospodarstw rolnych

Zmiana wskaźnika jest możliwa do zbadania na podstawie danych zebranych podczas kolejnych spisów rolnych.

Na etapie ewaluacji nie pozyskano danych statystycznych do badania zmian wskaźnika – dane ze spisu rolnego w 2010 roku, wykorzystane do analiz strategicznych:

	Dane ze spisu rolnego 2010	Procentowy udział w powiecie bartoszyckim
Gospodarstwa rolne ogółem, w tym:	1205	36,09
Powyżej 1 ha użytków rolnych	857	36,2
Powyżej 1 ha użytków rolnych	348	35,8

Analizując strukturę gospodarstw rolnych i zmiany właścicielskie należy podkreślić duży ubytek powierzchni rolnych skarbu państwa na rzecz osób prywatnych (jedna z 4 gmin województwa o najwyższym wskaźniku prywatyzacyjnym, obok Gołdapi, Jedwabna i Kozłowa - dane GUS Rolnictwo, 2017).

Liczbowe zmiany struktury gospodarstw rolnych będą możliwe do weryfikacji po opublikowaniu wyników spisu rolnego 2020, czyli najwcześniej w I połowie 2021 roku.

3. Liczba inwestorów zewnętrznych pozyskanych na obszar specjalnej strefy ekonomicznej

Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna to obszar 1364,7 ha gruntów przeznaczonych pod inwestycje gospodarcze. Na terenach objętych granicami specjalnej strefy ekonomicznej przedsiębiorstwa mają możliwość skorzystania z ulgi podatkowej polegającej na zwolnieniu z płacenia podatku dochodowego.

Udziałowcami Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. jest 7 samorządów gminnych i Skarb Państwa. Udział Gminy Bartoszyce jest najwyższy ze wszystkich samorządów i stanowi 23,45% kapitału WMSSE.

Podstrefa Bartoszyce kompleks Bezledy oferuje tereny przemysłowo składowe o łącznej powierzchni 21 ha, w tym największa powierzchnia inwestycyjna w jednym kawałku to 13,7 ha.

Specjalna strefa ekonomiczna w badanym okresie, w związku ze stagnacją wymiany gospodarczej z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej nie pozyskała nowych inwestorów do Strefy położonej na obszarze Gminy Bartoszyce.

4. Powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych - nie dotyczy

5. Liczba nowych przedsiębiorstw zarejestrowanych w CEIDG

W latach 2016 – 2017 wystąpiło nasilenie aktywności osób fizycznych w uruchamianiu działalności gospodarczej, pomimo niekorzystnych czynników gospodarczych:

- osłabienia aktywności gospodarczej obszarów przygranicznych,
- restrykcyjnych przepisów dotyczących handlu w Obszarze Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej,
- narastających trudności w pozyskaniu pracowników.

Aktywność przedsiębiorcza mieszkańców wynika głównie z zaangażowania Gminy w działania ułatwiające dostęp mieszkańców do programów subsydiujących uruchamianie działalności gospodarczej:

- szkoleń, doradztwa specjalistycznego,
  - dotacji na wydatki inwestycyjne umożliwiające uruchomienie działalności gospodarczej
- Oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy i Instytucje Systemu zatrudnienia (w tym LGD „Warmiński Zakątek”).

W roku 2016 powstało 65 nowych podmiotów gospodarczych, w tym prowadzonych przez osoby fizyczne na podstawie wpisu do CEIDG 31.

Szacuje się (dane niedostępne w systemie GUS na moment badań ewaluacyjnych), że w roku 2017 liczba nowych działalności wpisanych do CEIDG wyniosła o 15% więcej niż w roku 2016

Nowe firmy powstają głównie w obszarze usług dla ludności (budownictwo, przemysł meblarski, turystyka, usługi związane z ochroną zdrowia i wizerunkiem, transport).

Jest to trend odmienny od lat wcześniejszych (2010 – 2014), gdzie dominującą branżą był handel (ponad 50% nowo powstających firm).

Zmiana struktury branżowej nowych firm świadczy o:

- rosnącym dobrobycie mieszkańców Gminy, którzy zapewniają podaż dla nowo oferowanych usług,
- stabilności gospodarczej gminy pozwalającej na kalkulowanie opłacalności nowych działalności gospodarczych w dłuższej perspektywie czasowej

7. Liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu przedsiębiorczości

Gmina Bartoszyce jako jednostka samorządu terytorialnego poziomu gminnego, powołana dla zabezpieczania podstawowych potrzeb mieszkańców nie realizuje bezpośrednio zadań związanych z podnoszeniem kompetencji przedsiębiorczych mieszkańców.

Aktywna Współpraca Urzędu Gminy Bartoszyce z Instytucjami Rynku Pracy poskutkowało nasileniem w latach 2016 i 2017 działań edukacyjnych wzmocniających potencjał przedsiębiorczy mieszkańców poprzez:

- szkolenia dotyczące przygotowania osób fizycznych do rozpoczęcia działalności gospodarczej (Powiatowy Urząd Pracy, LGD „Warmiński Zakątek”, Centrum Edukacji ZDZ Bartoszyce)
- szkolenia dotyczące przygotowania podmiotów ekonomii społecznej do rozpoczęcia działalności dochodowej (ESWIP, LGD „Warmiński Zakątek”)
- szkolenia dotyczące możliwych źródeł finansowania inwestycji w rozwój działalności gospodarczej (LGD „Warmiński Zakątek”, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko – Mazurskiego, CREP),

- szkolenia dotyczące pozyskiwania funduszy na podnoszenie kompetencji przedsiębiorców i pracowników (Fundusz Usług Rozwojowych),
- szkolenia zawodowe dla osób poszukujących pracy (Powiatowy Urząd Pracy, LGD „Warmiński Zakątek”, Centrum Edukacji ZDZ Bartoszyce, placówki kształcenia zawodowego).

Szacunkowa liczba szkoleń przeprowadzonych na rzecz mieszkańców Gminy Bartoszyce w latach 2016 i 2017, oszacowana na podstawie analizy ofert szkoleniowych za badany okres – powyżej 100.

8. Liczba producentów żywności i formalnych partnerstw / grup producenckich w sektorze rolnym

Liczba producentów żywności, którzy uruchomili działalność gospodarczą w latach 2016 - 2017 oszacowana została na podstawie danych statystycznych, dotyczących nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w systemie REGON w obszarach:

- sekcja A - PRODUKTY ROLNICTWA, LEŚNICTWA, ŁOWIECTWA I RYBACTWA ORAZ USŁUGI WSPOMAGAJĄCE - 4 nowe podmioty gospodarcze,
- sekcja C dział 10 - ARTYKUŁY SPOŻYWCZE - 1 nowy podmiot gospodarczy,
- sekcja I dział 56 - USŁUGI ZWIĄZANE Z WYŻYWIENIEM (gastronomia) - 2 nowe podmioty gospodarcze.

9. Długość wyremontowanych i nowo wybudowanych odcinków dróg lokalnych i regionalnych

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Bartoszycach w latach 2016 i 2017 ze środków Gminy i przy współfinansowaniu zewnętrznym wyremontowano i wybudowano następującą infrastrukturę spełniającą kryteria dróg lokalnych i regionalnych:

2016

- przebudowa drogi na działce nr 3334/7 w Mintach,

2017

- przebudowa nawierzchni drogi gminnej wewnętrznej od skrzyżowania z DP 1400N zlokalizowanej na działce nr 23/1 w msc. Kosy o dł. 20mb,
- przebudowa drogi w Bezledach (w ramach PROW 2014 - 2020, działanie podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, poziom dofinansowania 63,63%).

Aktywność gminy w obszarze poprawy infrastruktury drogowej jest uzależniona od dostępności środków finansowych na inwestycje, z funduszy własnych samorząd gminny jest w stanie pokrywać koszty prac naprawczych i odtworzeniowych w ograniczonym zakresie.

Plany inwestycyjne gminy obejmują kilka kluczowych działań inwestycyjnych, dla których zabezpieczono limity finansowe w wieloletnim planie inwestycyjnym Gminy. Należą do nich:

- budowa drogi w Osiece na działce nr 172 (2021 - 2022),
- przebudowa drogi nr 120012N w msc. Wiplawki (2020 - 2021),

- budowa chodnika do cmentarza w Bezledach (2021 - 2022),
- przebudowa mostu w Trutnowie na działce nr 306 (2021 - 2022),
- przebudowa przepustu w Wirwiltach (2021 - 2022),
- przebudowa drogi w Płesach (2021 - 2022).

10. Długość wybudowanych ścieżek rowerowych i ciągów pieszych

Łączna długość ścieżek rowerowych na koniec 2016 roku wyniosła 8,0 km (wg danych GUS).

Gmina posiada trzy oznakowane szlaki rowerowe: żółty, zielony, czerwony. Przez obszar Gminy przebiega również międzynarodowa trasa turystyczna Green Velo. Infrastrukturę trasy tworzą między innymi obiekty gastronomiczne i noclegowe, w tym standaryzowane miejsca przyjazne rowerzystom.

Cztery obiekty z obszaru gminy Bartoszyce spełniły międzynarodowe standardy jakości i zostały wpisane na listę Miejsc Przyjaznych Rowerzystom:

- Pałac i Folwark Galiny,
- Agroturystyka "Pałac Biały Książę",
- Dworek Dębówko,
- Gospodarstwo Agroturystyczne "Mimoza".

11. Liczba zmodernizowanych systemów ruchu

Zgodnie z wykazem działań inwestycyjnych Gminy Bartoszyce zrealizowanych w latach 2016 i 2017, samorząd lokalny zrealizował szereg przedsięwzięć poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego i pieszego na obszarze gminy, uznając je za kluczowe dla mieszkańców:

2016

- budowa oświetlenia drogowego w miejscowościach: Bukowo, Spytajny, Wojtkowo, Dąbrowa, Łabednik, Sokolica Piława,
- budowa fotowoltaicznego oświetlenia drogowego w miejscowościach: Galiny, Glitajny, Drawa, Sporwiny, Karolewo

2017

- budowa oświetlenia drogowego w miejscowościach: Nuny, Matyjaszki.

12. Długość nowo wybudowanych, zrewitalizowanych linii kanalizacyjnych, wodociągowych

W latach 2016 - 2017, zgodnie z założeniami Strategii rozwoju Gminy Bartoszyce na lata 2015 - 2022, samorząd lokalny realizował inwestycje wodociągowo - kanalizacyjne, w celu zabezpieczenia potrzeb mieszkańców:

2016

- budowa sieci wodociągowej w obszarze A Leginy - Wirwilty z budową sieci w Zawierszu,
- kanalizacja sanitarna grawitacyjno - tłoczona Dąbrowa - Bartoszyce, Sędławki - Bartoszyce
- modernizacje: technologii procesu uzdatniania wody SUW Bezledy, SPC w Krawczykach, oczyszczalni ścieków w Bezledach,

- przebudowa przyłączy wodociągowych i sieci kanalizacji sanitarnej w Bezledach,
- rozbudowa sieci wodociągowej wraz z wymianą filtrów w SUW Galiny,
- budowa sieci wodociągowej z Łabędnika do m. Sokolica

2017

- kanalizacja sanitarna grawitacyjno - tłoczona Kosy - Kinkajmy, Dąbrowa - Bartoszyce
- budowa stacji podnoszenia ciśnienia na sieci w Wawrzynach z rozbudową sieci,
- budowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Bartoszyce obszar C
- budowa sieci wodociągowej Galinki - Gromki z wyłączeniem SUW w Gromkach.

Dane porównawcze wg GUS i sprawozdawczości zakładu budżetowego

	2014	2016/2017 wg GUS	2017 wg sprawozdawczości gminnej
Długość sieci kanalizacyjnej	53,8 km	65 km	71,6 km
Długość sieci wodociągowej	302,3 km	308,3 km	370,6 km
Liczba oczyszczalni ścieków	5	6	7
Użycie wody na mieszkańca	27,7 m ³	28,1 m ³	19,56 m ³

13. Liczba zrewitalizowanych obszarów wokół cieków wodnych

Rewitalizacja cieków wodnych służy realizacji celu strategicznego pierwszego Wysoka jakość zamieszkania poprzez rozwój infrastruktury publicznej, usług publicznych oraz optymalne wykorzystanie potencjału przestrzeni gminy do jej rozwoju.

Planowa realizacja celu operacyjnego: Infrastruktura ochrony środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego nastąpiła poprzez zrealizowane inwestycje podnoszące atrakcyjność turystyczną jeziora Kinkajmskiego:

- budowa placu fitness,
- przebudowa trybuny dla widzów na stadionie.

Dalsze inwestycje w infrastrukturę wymagają przeprowadzenia złożonych procedur badawczych, związanych z przepisami dot. ochrony środowiska, w tym cieków wodnych.

Działanie należy do ważnych zadań strategicznych Gminy Bartoszyce

14. Liczba wdrożonych rozwiązań z zakresu zagospodarowania odpadów

Gospodarka odpadami jest realizowana w Gminie Bartoszyce przez 13 Podmiotów wpisanych do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

Za system przetwarzania odpadów komunalnych odpowiada Międzygminny Zakład Kompleksowego Przerobu Odpadów Komunalnych sp. z o.o.

Spośród 12 pozostałych podmiotów, trzy zostały wpisane do rejestru w przedziale czasowym 2016 - 2017 (CLEANER s.j., KOMA OLSZTYN sp. z o.o., OLIA sp. z o.o.).

W związku ze zmianami przepisów krajowych i unijnych dotyczących gospodarki odpadami Gmina Bartoszyce wdraża wszystkie wymagane prawem reguły:

- systemem zbierania odpadów objęci są wszyscy mieszkańcy gminy,
- zapewnienie systemu selektywnej zbiórki odpadów u źródła,
- ogranicza się masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania;
- zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku odpadów zbieranych selektywnie.

W roku 2017 zrealizowany został program edukacji ekologicznej mieszkańców pn. Akcja segregacja.

15. Liczba inwestycji publicznych, które wdrożyły systemy zrównoważonego zarządzania energią

System zrównoważonego zarządzania energią realizowany przez samorząd terytorialny obejmuje inwestycje wdrażające innowacyjne technologie w infrastrukturę publiczną oraz działania informacyjno - edukacyjne wśród mieszkańców Gminy Bartoszyce.

W latach 2016 - 2017 zrealizowano kilkanaście inwestycji spełniających powyższe kryterium, w tym:

5 przedsięwzięć inwestycyjnych obejmujących budowę fotowoltaicznego oświetlenia drogowego.

16. Liczba budynków poddanych termomodernizacji

W badanym okresie zrealizowana została jedna inwestycja w obszarze termomodernizacji obiektów publicznych: mikroinstalacja prosumencka polegająca na montażu pompy ciepła w ramach rozbudowy garażu OSP w Wojciechach (2016 rok).

17. Liczba nowych ofert edukacyjnych, w tym ofert w zakresie kompetencji kluczowych

Na terenie gminy Bartoszyce funkcjonuje:

- 6 szkół podstawowych: Szkoła Podstawowa w Bezledach funkcjonująca w ramach Zespołu Szkolno - Przedszkolnego, Szkoła Podstawowa w Galinach, Szkoła Podstawowa w Krawczykach, Szkoła Podstawowa w Sokolicy, Szkoła Podstawowa w Wojciechach, Szkoła Podstawowa w Żydowie,
- 2 przedszkola publiczne - w Bartoszycach i Bezledach,
- działalność 2 gimnazjów gminnych została zakończona z dniem 31 sierpnia 2017 roku. Z dniem 1.09.2017 zostały one włączone w struktury zespołu szkolno - przedszkolnego w Bezledach i szkoły podstawowej w Sokolicy.

Według danych statystycznych edukacją szkolną w roku szkolnym 2016 / 2017 objętych było:

- 483 uczniów szkół podstawowych (w tym klas pierwszych 48 dzieci,
- 224 uczniów klas gimnazjalnych,
- 183 dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych.

Liczba dzieci na każdym poziomie edukacji zmniejszyła się w stosunku do okresu planistycznego strategii.

W badanym okresie zmniejszyła się liczba szkół podstawowych - zlikwidowana została szkoła podstawowa im. ks. Jerzego Popiełuszki w Rodnowie.

Poszczególne placówki realizowały zadania związane z edukacją w zakresie wynikającym z podstawy programowej oraz wdrażały programy zajęć dodatkowych obejmujące:

- 1) ofertę edukacyjną wspomagającą naukę i rozwój uczniów - zajęcia wyrównawcze, korekcyjne, koła zainteresowań, zajęcia sportowe i programy prozdrowotne,
- 2) ofertę edukacyjną rozwijającą kompetencje kluczowe definiowane jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji, niezbędnych do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia. Zgodnie z definicjami UE obejmują: porozumiewanie się w języku ojczystym; porozumiewanie się w językach obcych; kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne; kompetencje informatyczne; umiejętność uczenia się; kompetencje społeczne i obywatelskie; inicjatywność i przedsiębiorczość; świadomość i ekspresję kulturalną.

W badanym okresie na obszarze Gminy Bartoszyce nie powstały nowe podmioty realizujące zadania w obszarze edukacji dzieci i młodzieży.

Zróżnicowane zajęcia realizowane były przez funkcjonujące placówki szkolne, organizacje pozarządowe i instytucję kultury.

18. Liczba nowych ofert edukacji pozalekcyjnej i pozaszkolnej

Edukacja pozalekcyjna realizowana jest w formie kół zainteresowań i ofert szkoleniowych przez:

- 1) placówki szkolne - w zakresie wskazanym w punkcie II.17 opracowania,
- 2) instytucje kultury - Gminne Ośrodki Kultury, Gminną Bibliotekę Publiczną.
- 3) organizacje pozarządowe funkcjonujące na obszarze Gminy Bartoszyce.

Oferta edukacyjna Gminnego Ośrodka Kultury dostępna jest w:

- domach kultury w Łabędniku, Bezledach, Rodnowie, Wojciechach oraz GOK Tolko,
- świetlicach wiejskich w Galinach, Łojdach, Maszewach, Mintach, Osiece, Topilkajmach, Kromarkach, Kosach, Wirwiltach, Kiersytach, Kinkajmach, Kiertynach W., Sokolicy, Skitnie, Pierselach.

Oferty edukacji pozalekcyjnej i pozaszkolnej mają głównie formę zajęć zorganizowanych, stosujących tradycyjne dyscypliny i techniki edukacyjne.

W latach 2016 - 2017 wprowadzone zostały nowe oferty edukacji pozalekcyjnej i pozaszkolnej o charakterze zajęć kulturalnych, prozdrowotnych, integrujących mieszkańców wokół działań na rzecz kreowania dobra wspólnego:

- 2 programy edukacyjne dofinansowane ze środków Narodowego Centrum Kultury,
- 2 programy edukacyjne dofinansowane ze środków programu Działaj Lokalnie,
- 2 programy edukacyjne dofinansowane ze środków Programu Rządowego: Fundusz Inicjatyw

Obywatelskich.

19. Liczba nowych / zmodernizowanych obiektów edukacyjnych

Liczba nowych / zmodernizowanych obiektów służących integracji mieszkańców

Liczba nowych / zmodernizowanych obiektów dostosowanych do potrzeb osób

niepełnosprawnych / starszych

W niniejszym punkcie analizie poddano 3 zbieżne ze sobą wskaźniki monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Bartoszyce na lata 2015 - 2022. Są one ze sobą zbieżne, ponieważ we wszystkich przypadkach obiekty o charakterze edukacyjnym pełnią funkcje integracyjne, a miejsca integracji realizują wartości edukacyjne.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego wszystkie obiekty budowlane muszą być dostępne dla osób niepełnosprawnych (w tym osób starszych).

W latach 2016 - 2017 do zadań inwestycyjnych w obiekty edukacyjno - integracyjne należały:

2016

- budowa budynku socjalnego stadionu w Bezledach,
- turystyczne zagospodarowanie miejscowości poprzez budowę placów zabaw w miejscowościach: Zawiersze, Minty, Osieka, Kinkajmy,
- budowa placów fitness w: Łabędniku, Bezledach, Galinach,

2017

- turystyczne zagospodarowanie miejscowości poprzez budowę placów zabaw w miejscowościach: Kromarki, Sędławki,
- przebudowa trybuny dla widzów na stadionie w Bezledach (zakończenie inwestycji planowane w 2018 roku).

W latach 2016 i 2017 w przedsięwzięcia zwiększające dostępność mieszkańców gminy Bartoszyce do infrastruktury edukacyjno - integracyjnej włączyły się stowarzyszenia, skutecznie ubiegając się o dofinansowanie realizacji projektów ze środków PROW 2014 - 2020, w tym:

- Stowarzyszenie "Wspólny Dom" Na Rzecz Mieszkańców Gminy Bartoszyce - realizacja projektu Zielony Zakątek Młynówki (budowa wiaty integracyjnej),
- Stowarzyszenie Przyjaciół Galin "Nasze Galiny" - realizacja projektu pn. Budowa pieca chlebowego i wędzarni w Galinach.

20. Liczba wdrożonych / zmodyfikowanych systemów wsparcia osób chorych i niepełnosprawnych

Liczba działań Partnerskich na rzecz osób wykluczonych, w tym liczba Partnerstw wielosektorowych

Jednostką realizującą zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej w Gminie Bartoszyce jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Bartoszycach.

Wg danych GUS w roku 2016 wsparciem socjalnym zostało objętych w Gminie 799 gospodarstw domowych, aż o 10% mniej niż w roku 2014 (na etapie opracowania założeń strategicznych).

83% wsparcia udzielono rodzinom uzyskującym dochody poniżej kryterium dochodowego.

Do systemów wsparcia osób wykluczonych, chorych i niepełnosprawnych należały między innymi:

- zasiłki,
- zapewnienie posiłków,
- opłacanie pobytu w Domach Pomocy Społecznej,
- zasiłki dla opiekunów,
- działania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.

21. Liczba wdrożonych programów z zakresu profilaktyki zdrowia

Liczba nowych ofert opieki medycznej, z wyszczególnieniem opieki specjalistycznej

System opieki zdrowotnej w Gminie Bartoszyce nie uległ zmianie i jest realizowany przez Gminny Zakład Lecznictwa Otwartego w Galinach oraz jego jednostki organizacyjne.

Zakład Lecznictwa Otwartego świadczy usługi z zakresu podstawowej opieki medycznej. W roku 2016 udzielono łącznie 21574 porady, co stanowi przyrost o 9,2% w stosunku do okresu badawczego objętego planowaniem strategicznym.

Wzrosła liczba porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca z 1,75 porady do 1,98 porady.

W monitorowanym okresie nie wdrożono przedsięwzięć z zakresu opieki specjalistycznej i nowych programów w obszarze profilaktyki zdrowia.

22. Liczba ofert turystycznych dostępnych w Gminie Bartoszyce

Gmina Bartoszyce posiada ofertę turystyczną opartą o lokalne zasoby naturalne, historyczne, kulturowe i funkcjonujące markowe produkty turystyczne.

Rozwój turystyczny gminy opiera się o zróżnicowaną ofertę pobytową i oferowane przez obiekty turystyczne atrakcje.

Do nowych, nie wskazanych w Strategii Rozwoju Gminy Bartoszyce na lata 2015 -2020 ofert należą:

- funkcjonalność szlaku green velo - w latach 2016 - 2017 nastąpił rozwój popularności szlaku, a dzięki powstaniu standaryzowanych miejsc przyjaznych rowerzystom szlak zaczął pełnić funkcję pobytową , zatrzymując gości na dłużej niż 1 dobę,
- nowe oferty turystycznego zagospodarowania centrów wsi (punkt II.19 opracowania),
- wydarzenie o charakterze regionalnym - Jarmark Czerwone Jabłuszko.

W dalszym ciągu infrastruktura turystyczna wymaga doinwestowania i wdrażania ciekawych ofert przyciągających zewnętrznych odwiedzających.

23. Liczba obiektów świadczących usługi noclegowe, z wyszczególnieniem liczby miejsc noclegowych

Liczba obiektów świadczących usługi noclegowe zmniejszyła się w badanym okresie. Zmniejszeniu uległa również liczba dostępnych miejsc noclegowych.

Wg danych GUS na koniec 2016 roku:

- liczba hoteli zwiększyła się o 1 (obecnie 3 podmioty) z ofertą 40 dodatkowych miejsc noclegowych,
- liczba obiektów krótkotrwałego zakwaterowania (pensjonaty) i gospodarstw agroturystycznych zmniejszyła się o 3 z jednoczesnym zmniejszeniem liczby dostępnych miejsc noclegowych o 100.

Wskaźnik obrazuje wpływ wstrzymania małego ruchu przygranicznego na rozwój turystyki i rekreacji na obszarze Gminy Bartoszyce. Zlikwidowane zostały małe obiekty z ofertą od kilku do kilkunastu łóżek.

24. Liczba ofert kulturalnych wykorzystujących lokalne dziedzictwo kulturowe, obiekty zabytkowe, tradycje kulinarne

Działalność kulturalna w Gminie Bartoszyce ma wszechstronny charakter.

Jest realizowana głównie przez Gminne Ośrodki Kultury, Gminną Bibliotekę Publiczną, grupy nieformalne liderów lokalnych działające przy świetlicach wiejskich i radach sołeckich, a także przez stowarzyszenia lokalne.

Analiza rocznych sprawozdań wskazuje na organizację około 60 przedsięwzięć kulturalnych każdego roku.

Do przedsięwzięć wykorzystujących lokalne dziedzictwo kulturowe, obiekty zabytkowe i tradycje kulinarne zaliczyć można:

- doroczne obrzędy dożynkowe,
- Regionalny Jarmark Wiejski Czerwone Jabłuszko połączony z edukacją kulinarną.

Najaktywniejszą organizacją pozarządową w gminie jest Stowarzyszenie Wspólny Dom Na Rzecz Mieszkańców Gminy Bartoszyce , które pozyskało środki na realizację następujących projektów:

2016

- „Kreujemy naszą rzeczywistość” ,
- „Na ochronie środowiska nasze zdrowie zyska” ,
- „Lokata rodzinna wspólnego domu” ,
- „Propagowanie aktywności fizycznej od juniora do seniora” ,
- „Tradycja dodaj do ulubionych” ,
- „Zagraj z nami Wojciechanami” ,
- „Program Klub” ,
- „Rekultywacja zaniedbanego i zanieczyszczonego zbiornika wodnego na miejsce wypoczynku i edukacji przyrodniczej w Wojciechach”

2017:

- „Teatralny ferwor Bez Spinki” ,
- „Kręgosłupy kilogramy asem każdej damy” ,
- „Najlepsza lokata dziecko, mama, tata” ,
- „Godziny dla rodziny” ,
- „Nasze środowisko nasza sprawa”
- „Dużo radości z rodzinnej miłości” .

25. Liczba nowych markowych produktów turystycznych, w tym wsi tematycznych/przynależność do Sieci Najciekawszych Wsi w Polsce

Sieć najciekawszych wsi w Polsce została stworzona w roku 2015 przez Krajową Sieć Obszarów Wiejskich. W gronie 50 wsi znalazło się 6 miejscowości z województwa warmińsko - mazurskiego, w tym miejscowość Galiny z Gminy Bartoszyce.

W monitorowanym okresie diagnozowano możliwości utworzenia w poszczególnych miejscowościach wiejskich Gminy Bartoszyce wsi tematycznych wdrażających sieciowe produkty turystyczne.

Do wsi o wysokim potencjale rozwojowym w powyższym zakresie zaliczono:

- 1) Galiny,
- 2) Wojciechy.

III. WNIOSKI Z ANALIZY EWALUACYJNEJ I MONITORINGOWEJ STRATEGII ROZWOJU GMINY BARTOSZYCE NA LATA 2015 - 2022

Aktywność rozwojowa Gminy Bartoszyce została zweryfikowana systemem wskaźnikowym, w oparciu o wskaźniki i zagadnienia określone w dokumencie strategicznym.

Na podstawie dokonanych powyżej analiz należy stwierdzić aktualność dokumentu strategicznego do sytuacji

społeczno - ekonomicznej i wyzwań rozwojowych gminy pod kątem:

- 1) diagnozy słabych stron i zagrożeń zewnętrznych,
- 2) sformułowanych celów strategicznych i operacyjnych,
- 3) katalogu przedsięwzięć planowanych do realizacji.

Sposób skonstruowania planu inwestycyjnego, który w części strategicznej zawiera katalog priorytetowych działań, a wykonawczo odnosi się do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego, stanowiącego załącznik do budżetu Gminy, pozwala na bieżące dostosowywanie planów inwestycyjnych gminy do zmieniających się potrzeb mieszkańców i dostępności funduszy zewnętrznych, bez konieczności zmian w dokumencie strategicznym.

Należy podkreślić, że Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Bartoszyce zawiera katalog planowych, zgodnych z planem strategicznym przedsięwzięć na okres 5 lat naprzód, co świadczy o przemyśleniu, szczegółowym oszacowaniu i efektywnym korzystaniu ze środków publicznych w kształtowaniu przestrzeni gminnej zabezpieczającej potrzeby mieszkańców.

Analizując wyniki analizy wskaźnikowej do obszarów wymagających nasilenia zaangażowania różnych Podmiotów funkcjonujących na obszarze Gminy Bartoszyce należą:

- polityka senioralna - potrzeba zwiększenia oferty aktywizacyjnej i prozdrowotnej na rzecz starzejącego się Społeczeństwa,
- ochrona zdrowia - potrzeba wdrażania projektów / programów profilaktyki zdrowia,
- edukacja - wzrost aktywności placówek dydaktycznych we wdrażaniu innowacyjnych programów edukacyjnych kształtujących kompetencje kluczowe młodego pokolenia,
- przedsiębiorczość - działania na rzecz wspólnego rzecznictwa / współpracy przedsiębiorców w kierunku ożywienia gospodarczego obszarów przygranicznych,
- turystyka - realizacja przedsięwzięć integrujących lokalne zasoby w kierunku kreowania zintegrowanych, konkurencyjnych produktów turystycznych.

Podsumowując należy stwierdzić, że realizacja Strategii Rozwoju Gminy Bartoszyce przebiega prawidłowo, bez odstępstw wymagających zmian założeń dokumentu strategicznego.

Sporządziła:

Lokalna Grupa Działania „Warmiński Zakątek” - Dobre Miasto